แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต	ภาคเรียนที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต	เวลา 5 คาบ
แผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การแจ้งเบาะแสและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblowing)	จำนวน 2 คาบ

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการ กลไกช่องทางการแจ้งเบาะแส และมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblowing) ตลอดจนปฏิบัติตนเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริต โดยกล้าเปิดเผยและปกป้องผลประโยชน์สาธารณะอย่างปลอดภัยและถูกต้องตามกฎหมาย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1) **ด้านความรู้ (K):** อธิบายความหมาย ช่องทางการแจ้งเบาะแส และมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสตามกฎหมายได้
2) **ด้านทักษะ/กระบวนการ (P):** วิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยงในการแจ้งเบาะแส และวางแผนการแจ้งเบาะแสอย่างถูกต้อง เหมาะสม และปลอดภัยได้
3) **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A):** แสดงออกถึงความตระหนัก ความกล้าหาญทางจริยธรรม (Moral Courage) ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต

3. สาระการเรียนรู้

1) ความหมายและความสำคัญของการแจ้งเบาะแส (Whistleblowing)
2) ช่องทางการแจ้งเบาะแสหน่วยงานหลัก (ป.ป.ช., ป.ป.ท., ศูนย์ดำรงธรรม, ช่องทางออนไลน์)
3) มาตรการและกฎหมายคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสและพยาน (สิทธิของผู้แจ้ง, การปกปิดข้อมูลความลับ, ความคุ้มครองทางกฎหมาย)
4) แนวทางการแจ้งเบาะแสอย่างปลอดภัยสำหรับเยาวชนและประชาชน

4. สาระสำคัญ

การแจ้งเบาะแสการทุจริต (Whistleblowing) คือ การเปิดเผยข้อมูลการกระทำผิดหรือการทุจริตของบุคคลหรือองค์กร เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การเป็นพลเมืองที่ไม่ทนต่อการทุจริตจำเป็นต้องรู้วิธีการแจ้งเบาะแสผ่านช่องทางที่ถูกต้อง ปลอดภัย และเข้าใจ "กลไกการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส" (เช่น การปกปิดตัวตน การคุ้มครองพยาน และมาตรการทางกฎหมาย) เพื่อก้าวข้ามความกลัวและร่วมสร้างสังคมโปร่งใส

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ	1. ซื่อสัตย์สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้ 4. มุ่งมั่นในการทำงาน 5. มีจิตสาธารณะ 6. รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

คาบที่ 1: ความสำคัญและกลไกการแจ้งเบาะแส (50 นาที)

ขั้นที่ 1: สร้างความสนใจ (10 นาที)

1. ครูเปิดประเด็นด้วยคำถามท้าทาย: *"หากนักเรียนพบเห็นการโกงข้อสอบ หรือการทุจริตงบประมาณในโรงเรียน/ชุมชน แต่นักเรียนเกรงกลัวผลกระทบหรืออันตราย นักเรียนจะเลือกเงียบเฉย หรือแจ้งเบาะแส? เพราะเหตุใด?"*
2. ครูเชื่อมโยงสู่เรื่อง **"Whistleblowing (การเป่านกหวีด/การแจ้งเบาะแส)"** ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการหยุดยั้งการทุจริต

ขั้นที่ 2: สำรวจและค้นหา (20 นาที)

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม (กลุ่มละ 4-5 คน)
4. ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นช่องทางการรับแจ้งเบาะแสการทุจริตของประเทศไทย เช่น
    - **สำนักงาน ป.ป.ช.** (สายด่วน 1398 / เว็บไซต์ / แอปพลิเคชัน)
    - **สำนักงาน ป.ป.ท.** (สายด่วน 1206)
    - **ศูนย์ดำรงธรรม** (สายด่วน 1567)
5. สรุปประเภทของข้อมูลที่จำเป็นต้องเตรียมก่อนแจ้งเบาะแส (ใคร, ทำอะไร, ที่ไหน, เมื่อไร, มีหลักฐานอะไรบ้าง)

ขั้นที่ 3: อธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) - 20 นาที

6. ตัวแทนกลุ่มร่วมกันสรุป **"เช็กลิสต์ข้อมูลสำคัญสำหรับการแจ้งเบาะแส"**

7. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อแตกต่างระหว่าง "การแจ้งเบาะแสด้วยเจตนาสุจริต" กับ "การกลั่นแกล้งใส่ร้าย (ร้องเรียนเท็จ)" ซึ่งมีบทลงโทษทางกฎหมาย

คาบที่ 2: มาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสและการแก้บทบาทสมมติ (50 นาที)

1 ขั้นขยายความรู้ (Elaborate) - วิเคราะห์กรณีศึกษาและบทบาทสมมติ: เวลา 30 นาที | มุ่งเน้นการวางแผนความปลอดภัยในการแจ้งเบาะแส

1) ให้แต่ละกลุ่มรับใบงานกรณีศึกษา **"Whistleblower's Dilemma (ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกของผู้แจ้งเบาะแส)"**
2) ให้กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์มาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสตามกฎหมาย (เช่น การไม่เปิดเผยชื่อ-สกุล, การคุ้มครองสิทธิในตำแหน่งหน้าที่, การได้รับความคุ้มครองความปลอดภัย)
3) แต่ละกลุ่มออกแบบแนวทางการแจ้งเบาะแสที่ **"ปลอดภัยและรัดกุมที่สุด"** พร้อมจัดทำผังกระบวนการ (Flowchart) สั้นๆ

2 ขั้นประเมินผล (Evaluation) - สรุปบทเรียนและสะท้อนคิด:เวลา 20 นาที | การประเมิน Peer Assessment และครูสรุปเติมเต็ม

1) แต่ละกลุ่มนำเสนอการวิเคราะห์กรณีศึกษาและมาตรการคุ้มครองความปลอดภัย (กลุ่มละ 3 นาที)
2) ครูและเพื่อนร่วมชั้นประเมินความสอดคล้องของกลไกคุ้มครองตามกฎหมาย
3) ครูและนักเรียนร่วมกันสะท้อนคิดเรื่อง **"ความกล้าหาญทางจริยธรรม"** และการก้าวข้ามความกลัวเพื่อปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม

7. สื่อการเรียนการสอน / แหล่งเรียนรู้

1) อินโฟกราฟิก/คลิปวิดีโอแนะนำช่องทางแจ้งเบาะแสของสำนักงาน ป.ป.ช.
2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (หมวดมาตรการคุ้มครอง)
3) ใบงานกรณีศึกษา "Whistleblower's Dilemma"

8. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ (K)	ตรวจแบบบันทึกความรู้ / การวิเคราะห์กรณีศึกษา	แบบบันทึกความรู้กรณีศึกษา	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
ด้านทักษะ (P)	ประเมินผังกระบวนการและการนำเสนอแนวทางแจ้งเบาะแสอย่างปลอดภัย	แบบประเมินผลงานกลุ่มและการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์ระดับ "ดี" ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ (A)	สังเกตพฤติกรรมการอภิปราย ความกล้าหาญทางจริยธรรม และจิตสำนึกไม่ทนต่อการทุจริต	แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ระดับ "ดี" ขึ้นไป

ใบงานกิจกรรม: Whistleblower's Dilemma

เรื่อง การแจ้งเบาะแสและการคุ้มครองความปลอดภัย (สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

ชื่อ-นามสกุล/กลุ่ม: ..... **ชั้น:** ม.6/..... **เลขที่:** .....

ส่วนที่ 1: กรณีศึกษา (Case Study) "ทางเลือกของเอก"

สถานการณ์: "เอก" เป็นประธานนักเรียนโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง โรงเรียนเพิ่งได้รับงบประมาณ 500,000 บาท สำหรับโครงการ "Smart Classroom" เพื่อจัดซื้อคอมพิวเตอร์และโปรเจกเตอร์ใหม่ให้ทุกห้องเรียน

วันหนึ่ง เอกบังเอิญไปเห็นเอกสารการตรวจรับพัสดุบนโต๊ะของครูฝ่ายพัสดุ (ซึ่งมีความสนิทสนมกับผู้อำนวยการ) เอกสารระบุสเปกคอมพิวเตอร์รุ่นท็อปราคาแพง แต่เมื่อเอกไปสำรวจอุปกรณ์ที่นำมาติดตั้งจริงในห้องเรียน กลับพบว่าเป็นคอมพิวเตอร์รุ่นเก่า สเปกต่ำ และมีโปรเจกเตอร์มือสองที่คุณภาพไม่ดีรวมอยู่ด้วย เมื่อเอกลองสอบถามครูพัสดุด้วยความสงสัย ครูพัสดุตอบกลับด้วยน้ำเสียงไม่พอใจว่า **"เป็นเด็กอย่าสอดรู้สอดเห็น เรื่องของผู้ใหญ่ เดี๋ยวจะเรียนไม่จบนะ ระวังตัวไว้ด้วย"**

เอกรู้ดีว่านี่คือการทุจริตที่เอาเปรียบนักเรียนทั้งโรงเรียน แต่เอกก็กลัวว่าจะถูกกลั่นแกล้ง ไม่ให้จบการศึกษา หรืออาจเกิดอันตรายกับตนเองหากไปเล่าให้คนอื่นฟัง เอกจึงเกิดภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก (Dilemma) ว่าควรจะทำอย่างไรต่อไป

ส่วนที่ 2: คำถามวิเคราะห์ (สำหรับนักเรียน)

1. จากกรณีศึกษา เอกกำลังเผชิญกับความเสี่ยงหรือความกลัวเรื่องใดบ้าง หากตัดสินใจ "เป่านกหวีด" (แจ้งเบาะแส)?

.....

.....

.....

2. ก่อนที่เอกจะทำการแจ้งเบาะแส เอกควรเตรียมตัวและรวบรวมข้อมูล/หลักฐานใดบ้าง เพื่อให้การแจ้งเบาะแสมีน้ำหนักและไม่เป็นการใส่ร้ายผู้อื่น?

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าเอกควรแจ้งเบาะแสผ่าน "ช่องทางใด" จึงจะปลอดภัยที่สุด? (ระบุช่องทางและเหตุผล)

.....

.....

.....

4. ตามกลไกของรัฐหรือกฎหมาย มีมาตรการใดบ้างที่จะช่วย "คุ้มครองความปลอดภัย" ให้กับผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) อย่างเอก?

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3: แนวทางเฉลยสำหรับครูผู้สอน (Teacher's Guide)

หมายเหตุ: คำตอบของนักเรียนอาจยืดหยุ่นได้ตามการอภิปรายในชั้นเรียน
ครูควรเน้นประเมินที่เหตุผลและหลักการที่ถูกต้อง

ข้อ 1: ความเสี่ยงและความกลัวของเอก

- ผลกระทบต่อการเรียน/อนาคต: กลัวถูกครูหรือผู้อำนวยการใช้อำนาจกลั่นแกล้ง ไม่ให้จบการศึกษา หักคะแนนจิตพิสัย

- ความปลอดภัยส่วนตัว: อาจถูกข่มขู่ คุกคาม ทำร้ายร่างกาย หรือถูกฟ้องร้องฐานหมิ่นประมาท
- ความกดดันทางสังคม: อาจโดนเพื่อนครูบางส่วน หรือผู้เสียผลประโยชน์กีดกันออกจากสังคม

ข้อ 2: ข้อมูลและหลักฐานที่ควรเตรียม (ตามหลัก 5W1H)

- พยานเอกสาร: ข้อมูลประกาศงบประมาณและสเปกคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน
(ซึ่งเป็นข้อมูลสาธารณะที่สืบค้นได้)
- พยานวัตถุ/สภาพแวดล้อม: ภาพถ่ายคอมพิวเตอร์และโปรเจกเตอร์ที่ติดตั้งจริงในห้องเรียน
พร้อมระบุรุ่นเพื่อเปรียบเทียบ
- รายละเอียดเหตุการณ์: ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และพฤติกรรมที่น่าสงสัย (รวมถึงคำพูดข่มขู่ของครูพัสดุ)

ข้อ 3: ช่องทางการแจ้งเบาะแสที่ปลอดภัย

- สายด่วน ป.ป.ช. 1398 หรือ ป.ป.ท. 1206: เหมาะสมที่สุด
เป็นหน่วยงานตรวจสอบภายนอกที่มีอำนาจตามกฎหมายและเก็บข้อมูลเป็นความลับ
- ศูนย์ดำรงธรรม 1567 หรือเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ช.: สามารถส่งไฟล์หลักฐานประกอบได้
- *ข้อควรระวัง: การโพสต์ลงโซเชียลมีเดียส่วนตัวแม้จะช่วยกระจายข่าว แต่มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกฟ้อง
พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ หากหลักฐานไม่รัดกุมพอ

ข้อ 4: มาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower Protection)

- การปกปิดตัวตน (Anonymity):
หน่วยงานรัฐมีหน้าที่เก็บข้อมูลส่วนบุคคลของผู้แจ้งเบาะแสไว้เป็นความลับขั้นสูงสุด
- การคุ้มครองพยาน: หากรู้สึกไม่ปลอดภัย
สามารถร้องขอให้จัดชุดคุ้มครองพยานหรือเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยได้
- การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย: กฎหมาย ป.ป.ช. มีมาตรการห้ามหน่วยงานต้นสังกัดกลั่นแกล้ง โยกย้าย
หรือลงโทษผู้แจ้งเบาะแสโดยไม่เป็นธรรม

WHISTLEBLOWER PROTECTION

แบบวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubric)

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. การวิเคราะห์ความเสี่ยงและความกลัว *(ข้อ 1)*	วิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบได้รอบด้าน (ด้านการเรียน Safety และสังคม) ชัดเจน ตรงประเด็น	วิเคราะห์ความเสี่ยงได้ชัดเจน ครอบคลุม 2 ใน 3 ด้านอย่างสมเหตุสมผล	วิเคราะห์ความเสี่ยงได้เพียงด้านเดียว หรือระบุประเด็นยังไม่ชัดเจน	ระบุความเสี่ยงไม่สอดคล้องกับกรณีศึกษา หรือขาดเหตุผลสนับสนุน
2. การเตรียมข้อมูลและหลักฐาน (5W1H) *(ข้อ 2)*	ระบุการรวบรวมหลักฐานได้ถูกต้องรัดกุม ครบถ้วนตามหลัก 5W1H และแยกแยะพยานเอกสาร/วัตถุได้ชัดเจน	ระบุหลักฐานได้สอดคล้อง ปฏิบัติได้จริง แต่ยังขาดรายละเอียดบางประเด็น	ระบุหลักฐานได้บางส่วน แต่ขาดความน่าเชื่อถือหรือเสี่ยงต่อการใส่ร้าย	ระบุหลักฐานไม่สอดคล้อง ไม่ชัดเจน หรือไม่มีหลักการรวบรวมข้อมูล
3. การเลือกช่องทางแจ้งเบาะแส *(ข้อ 3)*	เลือกช่องทางแจ้งเบาะแสถูกต้อง ปลอดภัย เหมาะสมกับสถานการณ์ พร้อมให้เหตุผลสนับสนุนอย่างรัดกุม	เลือกช่องทางถูกต้องและปลอดภัย แต่เหตุผลประกอบยังไม่สมบูรณ์เล็กน้อย	เลือกช่องทางแจ้งเบาะแสได้ แต่มีความเสี่ยงสูง (เช่น เน้นโพสต์โซเชียลมีเดีย)	เลือกช่องทางไม่เหมาะสม และไม่สามารถระบุเหตุผลความปลอดภัยได้
4. ความเข้าใจมาตรการ	อธิบายมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส (การปกปิดตัวตน คุ้มครองพยาน/สิทธิ)	อธิบายมาตรการคุ้มครองได้ถูกต้อง	อธิบายมาตรการคุ้มครองได้เพียงด้านเดียว หรือมีความเข้าใจ	ระบุมาตรการคุ้มครองไม่ถูกต้อง หรือไม่เข้าใจกลไกคุ้มครองของรัฐ

คุ้มครองตามกฎหมาย *(ข้อ 4)*	ได้ถูกต้องตามหลักกฎหมาย	ครอบคลุม 2 ใน 3 ด้าน	คลาดเคลื่อนบางส่วน	
5. ความเป็นระเบียบและความสมบูรณ์ของงาน	ตอบคำถามครบถ้วน ลายมืออ่านง่าย/พิมพ์เป็นระเบียบ สะกดถูกต้อง และส่งงานตรงเวลา	ตอบคำถามครบถ้วน สะอาดเรียบร้อย มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย ส่งงานตรงเวลา	ตอบคำถามครบถ้วน แต่เขียนไม่เป็นระเบียบ หรือส่งงานล่าช้ากว่ากำหนด	ตอบคำถามไม่ครบทุกข้อ งานไม่เป็นระเบียบ และส่งงานล่าช้ามาก

แบบบันทึกคะแนนการประเมิน (สำหรับครูผู้สอน)

ชื่อ-นามสกุล/กลุ่ม:..... ชั้น ม.6/..... เลขที่: .....

รายการประเมิน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	บันทึกข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
1. การวิเคราะห์ความเสี่ยงและความกลัว (ข้อ 1)	4			
2. การเตรียมข้อมูลและหลักฐาน (ข้อ 2)	4			
3. การเลือกช่องทางแจ้งเบาะแส (ข้อ 3)	4			
4. ความเข้าใจมาตรการคุ้มครองตามกฎหมาย (ข้อ 4)	4			
5. ความเป็นระเบียบและความสมบูรณ์ของงาน	4			
รวม	20			

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

- **16 – 20 คะแนน:** ระดับคุณภาพ **ดีมาก** (มีความเข้าใจเรื่อง Whistleblowing และมาตรการความปลอดภัยอย่างลึกซึ้ง)
- **12 – 15 คะแนน:** ระดับคุณภาพ **ดี** *(ผ่านเกณฑ์การประเมิน)* (เข้าใจหลักการแจ้งเบาะแสและวางแผนความปลอดภัยได้ดี)
- **8 – 11 คะแนน:** ระดับคุณภาพ **พอใช้** (เข้าใจเนื้อหาพื้นฐาน แต่ต้องได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมเรื่องกฎหมายคุ้มครอง)
- **ต่ำกว่า 8 คะแนน:** ระดับคุณภาพ **ปรับปรุง** (ตอบคำถามไม่ตรงประเด็น ขาดความเข้าใจเรื่องการแจ้งเบาะแสอย่างปลอดภัย)

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง: ครูทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับพฤติกรรม

เลขที่	ชื่อ–สกุล	ซื่อสัตย์	มีวินัย	รับผิดชอบ	จิตสาธารณะ	รวม

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะ	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
การสื่อสาร			
การคิดวิเคราะห์			
การแก้ปัญหา			
การใช้ทักษะชีวิต			
การใช้เทคโนโลยี			

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วันที่..... เวลา.....

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

...../...../.....

<u>หมายเหตุ</u> ในการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรระบุร้อยละของนักเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านในแต่ละจุดประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในส่วนหน้าของแผนการจัดการเรียนรู้ และหากการบันทึกสมบูรณ์ในทุกส่วนสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ความเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายพิทักษ์ แผงอ่อน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศรีอุดม